

Det foreslås derfor, at miljøministeren får hjemmel til at fastlægge nærmere regler for bræmmeområderne. Sådanne regler vil dels afgrænse bræmmerne og dels fastlægge retningslinier for anvendelsen. Det vil være en forudsætning for at indgå aftale med den enkelte landmand, at de af miljøministeren fastlagte retningslinier respekteres.

Det er de søer, vandløb og moser, der til enhver tid er omfattet af bestemmelserne i §§ 43-43 a, som vil kunne omfattes af reglerne. Hvis der senere foretages en revision af den eksisterende vandløbsudpegning, hvorved der udgår vandløb, vil reglerne ikke længere kunne finde anvendelse langs de pågældende vandløbsstrækninger. Hvis der på den anden side ved en sådan revision af vandløbsudpegningen medtages yderligere vandløb under § 43-beskyttelsen, vil reglerne om beskyttelsesbræmmer kunne finde anvendelse langs de pågældende vandløbsstrækninger.

I marginaljordsprojekterne har man bl.a. prøvet at give et overblik over anvendelsen af de vandløbsnære arealer. Det fremgår, at en betydelig del af disse arealer i dag henligger med permanent græs, uudnyttede eller tilplantet med skov.

Af hensyn til det vilde dyre- og planteliv er det vigtigt at bevare de ikke intensivt drevne eller udyrkede arealer. Dette kan også have en gavnlig effekt på vandløbet. De samme hensyn taler for at fremme udbredelsen af sådanne arealer.

Mange af de eksisterende grønne bredarealer vil være beskyttet gennem den foreslåede ændring af § 43 a.

Det vil herudover være hensigtsmæssigt gennem tilbud til landmændene at fremme udbredelsen af udyrkede eller ekstensivt dyrkede arealer langs vandløb og omkring søer og moser.

I forbindelse med forberedelsen af lovforslag nr. L 213 har Skov- og Naturstyrelsen foretaget en analyse af de økologiske, økonomiske, administrative og andre forhold vedrørende beskyttelsesbræmmer.

Denne analyse viser, at der ud fra økologiske hensyn er størst behov for beskyttelsesbræmmer langs de våde naturtyper, dvs. vandløb, søer og moser. Bræmmer langs visse andre naturtyper, f.eks. heder og strandenge, vil kunne have direkte uheldig landskabelig virkning på grund af muligheden for træ- og buskopvækst.

Analysen viser ligeledes, at det af administrative grunde alene vil være hensigtsmæssigt at udlægge bræmmer langs vandløb og omkring søer og moser. Dette skyldes navnlig, at der vil opstå betydelige afgrænsningsproblemer, såfremt man fastlægger bræmmer omkring de mere tørre naturtyper. En bræmme omkring sådanne naturtyper ville sandsynligvis på visse jordtyper i løbet af en årrække frem-

træde på samme måde som den beskyttende naturtype, de støder op til. Beskyttelsesbræmmen ville efterhånden selv kunne antage karakter af hede eller overdrev og dermed forskyde bræmmen, hvis ikke den oprindelige afgrænsning er særdeles markant i terrænet. De afgrænsningsproblemer, der følger heraf, ville bevirke, at en bestemmelse, der foreskrev en udyrket bræmme omkring de pågældende naturtyper, som ikke er omfattet af lovforslaget, ville blive særdeles vanskelig at administrere. Dette problem foreligger ikke på samme måde ved vandløb og søer, hvor grænsen til åbent vand eller den vanddækkede bredvegetation er nogenlunde entydig og stabil. Tilsvarende betragtninger vil normalt også kunne anlægges ved moser, hvor en permanent meget høj vandstand er den afgørende faktor for en relativt stabil sammensætning af vegetationen.

2. Beskyttelsesbræmmernes betydning for naturtilstanden

Betydningen af beskyttelsesbræmmer for den vilde flora og fauna har i de seneste år været behandlet af bl.a. Naturfredningsrådet, Miljøstyrelsens Ferskvandslaboratorium og Center for Jordøkologi m.fl. Man har herfra generelt påpeget, at dyrkningsfrie bræmmer, hvor der ikke gødes, sprøjtes eller jordbehandles, vil have høj økologisk værdi og fungere som vokse- og levesteder samt spredningskorridor og refugier for en række vilde plante- og dyrearter, f.eks. sommerfugle, bier og andre insekter, frøer, fugle og pattedyr.

Foruden denne direkte betydning for floraen og faunaen vil de udnyttede bræmmer få betydning for vandløbs- og sømiljøet. Brinkvegetationen vil således stabiliseres og beskytte mod vanderosion. Derved skabes mulighed for dannelsen af udhængende brinker, der kan fungere som skjulested for ørreder og andre fisk, der også vil få øget fødegrundlag i form af insekter, der falder ned i vandløbet.

3. Betydning for miljøkvaliteten i vandige miljøer

Bræmmerne vil have en vis positiv effekt som en slags bufferzone imellem intensivt udnyttede arealer og vandløb, søer og moser. Herved formindskes udvaskningen af næringsstoffer, og samtidig fastholdes det sediment, der aflejres langs med vandløb og søer og ved oversvømmelser. Det skyldes, at der i bræmmerne vil være såvel en levende, velfungerende rodzone som uforstyrrede jordlag ned til vandløbet. Jorden med disse levende planterødder og mikroorganismer kan i så fald fungere som en slags rensningsanlæg indskudt mellem vandløb og mark. Herved vil en del af det udvaskede kvælstof filtreres bort, før det når vandløbet og grundvandet. Samtidig vil tilførslerne